

provincie
GELDERLAND

BESLUIT NATUURBESCHERMINGSWET 1998 VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Datum : 31 juli 2014
Onderwerp : Natuurbeschermingswet 1998 - 2013-010011 - gemeente Lochem
Activiteit : recreatieve ontsluiting Ravenswaarden in Gorssel
Verlenen/weigeren : verlenen vergunning

Aanvrager : Dienst Landelijk Gebied
Zaaknummer : 2013-010011

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Dienst Landelijk Gebied, Rosendaalsestraat 64 te Arnhem, hierna te noemen aanvrager, van 5 juli 2013 om een vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, hierna de Nbw 1998.

Aanvraag en procesverloop

De aanvraag omvat de recreatieve ontsluiting van de Staatsbosbeheereigendommen in de Ravenswaarden door middel van de aanleg van een parkeerplaats voor 7 auto's, twee wandelpaden en een struinroute en is gelegen in het Natura 2000-gebied Rijntakken.

Voor de beoordeling van de aanvraag zijn, naast de informatie uit de ingediende zienswijzen, de volgende stukken gebruikt:

- Ondertekend aanvraagformulier;
- Toelichting omschrijving werkzaamheden;
- Kaart met locaties paden en parkeerplaats;
- Rapport Natuurtoets Ravenswaarden project natuurontwikkeling en milieuherstel Gelderland, rapportnummer 11126471 (Ravenswaarden), eindrapportage d.d. 25-06-2012.

Op 7 februari 2014 hebben wij van de aanvrager het volgende aanvullende stuk ontvangen:

- Kaart met locaties paden, parkeerplaats, bebording en slagbomen en waarnemingen kwartelkoning.

Het ontwerpbesluit heeft in de periode van 4 november 2013 tot 16 december 2013 ter inzage gelegen. Het ontwerpbesluit is tevens toegezonden aan het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Lochem en aan de Gelderse Natuur en Milieufederatie waarbij zij in de gelegenheid zijn gesteld een zienswijze naar voren te brengen. Er zijn twee zienswijzen ingekomen als reactie op de terinzagelegging van het ontwerpbesluit.

Naar aanleiding van de zienswijzen is het ontwerpbesluit aangepast. In het ontwerpbesluit dat ter inzage heeft gelegen van 4 november 2013 tot 16 december 2013 werd een deel van de aanvraag geweigerd. Dit is aangepast en de gehele aanvraag is vergund. Aangezien dit geen beperkte wijziging betrof, is nogmaals een ontwerpbesluit genomen.

Het gewijzigde ontwerpbesluit heeft in de periode van 25 maart 2014 tot 6 mei 2014 ter inzage gelegen. Het ontwerpbesluit is tevens toegezonden aan het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Lochem waarbij zij in de gelegenheid zijn gesteld een zienswijze naar voren te brengen. Er is één zienswijze ingekomen als reactie op de terinzagelegging van het ontwerpbesluit.

Op deze vergunningaanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

Instandhoudingsdoelstellingen

De instandhoudingsdoelstellingen van het voor deze aanvraag relevante Natura 2000-gebied zijn vermeld in bijlage 1.

Activiteit waarvoor vergunning wordt aangevraagd

Het project betreft de aanleg van een parkeerplaats en de aanleg van 2 wandelpaden en een struinroute.

Bij de ingang van het gebied (kruising Ravensweerdsweg en Kleiweg) wordt een parkeerplaats voor 7 auto's aangelegd. De parkeerlocatie wordt de officiële parkeergelegenheid in het gebied en vervangt de illegale parkeerlocatie aan de zandplas. Het oppervlak van de nieuwe parkeerplaats is circa 100 m². De werkzaamheden betreffen de aanleg van grasbetonstenen zodat de draagkracht van de ondergrond wordt vergroot. Op de parkeerplaats moet het beeld worden bepaald door een begroeiing van gras. De locatie is zo gekozen omdat hier de aanwezige botanische waarden minimaal zijn en ook minimaal worden verstoord. Door de nieuwe locatie van de parkeerplaats wordt de toegangsweg tussen de parkeerplaats naar de zandplas (Kleiweg) met verkeersborden afgesloten voor alle gemotoriseerd verkeer (met uitzondering van aanliggende grondgebruikers en pachter/huurders). Door deze maatregel ontstaat minder verstoring in het gebied en vinden minder verkeersbewegingen plaats. De werkzaamheden worden buiten het broedseizoen uitgevoerd om verstoring te voorkomen.

Buiten de openbare weg worden in samenwerking met de gemeente Lochem 2 wandelroutes en een struinroute aangelegd. De routes liggen op percelen in eigendom van Staatsbosbeheer. De wandelroutes vormen een rondgaande wandelroute tussen 2 openbare wegen. De struinroute ontsluit een vaste route en volgt de buitengrens van de Staatsbosbeheereigendommen. Zowel de aanleg van de parkeerplaats als de routes zijn bedoeld om de recreatie in het gebied te kunnen zoneren en te kunnen handhaven. Op dit moment lopen recreanten overal door het gebied.

Door duidelijke routes met beperkingen wordt een grote rustige kernzone gerealiseerd. Afhankelijk van het seizoen en het voorkomen van verstoringgevoelige (vogel)soorten gaat Staatsbosbeheer als beheerder het pad afsluiten in winter en / of voorjaar in verband met broedvogels of overwinterende ganzen en / of eenden. Hiervoor zijn regelgevingsborden gemaakt die aan het begin en einde van de route worden opgehangen.

Het struinpad is gedurende het hele jaar verboden voor honden. Op het wandelpad langs de IJssel, tussen zandplas en Ravenswaardseweg en op het wandelpad langs de zandplas moeten honden aan de lijn. De werkzaamheden worden door de provincie Gelderland gefinancierd in het kader van de ILG ten behoeve van de inrichting van de EHS.

De doelen van het project zijn:

- Zoneren van de recreatieve druk/ontsluiting in ruimte door afsluiten van een route en het gericht sturen van illegaal struinen door leef- en broedgebieden en ganzenfoerageergebieden gedurende de winter.
- Zoneren van de recreatie in tijd. Door regelgevingsborden wordt het mogelijk om een officieel struinpad gedurende een (korte) periode in het jaar geheel af te sluiten voor recreanten.
- Beter handhaven van de regels. Duidelijke regelgeving zorgt ervoor dat deze regels ook beter gehandhaafd kunnen worden.

Van belang is dat de stroomdalgraslanden tijdens de werkzaamheden worden beschermd. Op de percelen mag geen materieel worden opgeslagen of met machines worden gereden. De te beschermen delen worden in het veld fysiek gemarkeerd.

In de aanvraag beschreven natuurwaarden

In het bijgevoegde rapport Natuurtoets Ravenswaarden project natuurontwikkeling en milieuhervorming Gelderland zijn de volgende natuurwaarden beschreven:

De Ravenswaarden zijn uiterwaarden langs de IJssel. De graslanden met meidoornhagen en knotwilgen horen tot de beste voorbeelden van kronkeluiterwaarden langs de IJssel. De Ravenswaarden zijn nog zo goed als gaaf en ontleen hun waarde aan het zeldzame, opvallende complex van richels en geulen en zeldzame rivierduinen. In het gebied komt stroomdalflora voor.

Het plangebied, de Ravenswaarden, vormt een onderdeel van de Rijntakken en hier zijn de volgende natuurwaarden te vinden.

Habitattypen

Als beschermde habitattypen komen in het gebied enkele types voor, te weten stroomdalgraslanden, ruigtes en glanshaver- en vossenstaarthooilanden.

In het gebied zijn enkele percelen aanwezig met stroomdalgrasland, met name op het oostelijke terreindeel. Deze bevinden zich op de hogere terreindelen. Glanshaver- en vossenstaarthooilanden zijn minder schaars en bevinden zich op de wat lagere terreindelen en zijn meer voedselrijk. In het gebied komen relatief veel glanshaverhooilanden voor. Deze bevinden zich vooral tussen Ravensweerdsweg en de Bruggeweerdsedijk/Kleiweg. Ook zijn grote vossenstaart-graslanden aanwezig. Deze bevinden zich voornamelijk tussen de Bruggeweerdsedijk en de IJssel. In het zuiden van het gebied komt een klein perceel voor met vochtige ruigte.

Habitatrichtlijnsoorten

De bever komt niet in het gebied voor, waardoor verstoring is uit te sluiten. De kamsalamander is in de Ravenswaarden niet waargenomen. Voor bever en kamsalamander is geen geschikt leefgebied aanwezig in het plangebied. Verder is een aantal vissoorten als bittervoorn, rivierdonderpad, kleine- en grote modderkruiper aangewezen. Het plangebied kan geschikt zijn als leefgebied voor deze soorten.

Broedvogels

De kwartelkoning is in het gebied niet recent aangetroffen, maar het gebied is wel potentieel geschikt voor de soort.

Niet-broedvogels

De graslanden vormen een geschikt gebied voor weidevogels zoals grutto, wulp, kievit, tureluur, scholekster en foeragerende ganzen. In de winter zijn kolgans, grauwe gans en brandgans te verwachten. Ook worden er pleisterende groepen kleine zwanen waargenomen.

Op en langs het water zijn watervogels en moerasvogels te verwachten, bijvoorbeeld meerkoet.

In de aanvraag beschreven relevante factoren

In het bijgevoegde rapport Natuurtoets Ravenswaarden project natuurontwikkeling en milieuherstel Gelderland is dit project niet beoordeeld maar een ander project in het plangebied. Het beoordeelde project betreft het aanleggen van hagen en het herstellen van delen van een strang en eventueel wordt, na fosfaatonderzoek, kleinschalig op enkele plaatsen de zode verwijderd. Hierbij worden geen bomen gekapt.

De volgende relevante factoren zijn beschreven:

- oppervlakteverlies;
- verstoring.

In de aanvraag beschreven effecten van de gevraagde activiteiten

In het bijgevoegde rapport Natuurtoets Ravenswaarden project natuurontwikkeling en milieuherstel Gelderland, waarin een ander project in het plangebied is beoordeeld, zijn de volgende effecten beschreven:

Habitattypen

Er vinden geen werkzaamheden plaats op de locaties waar habitattypen aanwezig zijn. Er treden daarom geen effecten op de habitattypen op.

Habitatrichtlijnsoorten

Verstoring van deze soorten is niet aan de orde, omdat in de kolken met permanent water, geen versturende werkzaamheden worden verricht. Indien de kamsalamander toch in de Ravenswaarden voorkomt dan wordt deze ook niet verstoord door de werkzaamheden.

Broedvogels

Er kan verstoring optreden op de kwartelkoning door de uitvoering van de werkzaamheden.

Niet-broedvogels

De aanwezigheid van mensen en machines kan verstrend werken op pleisterende wintervogels. Het is niet te voorspellen of de werkzaamheden in bepaalde periodes al dan niet tot verstoring van ganzen en zwanen zal leiden. De verstoring is echter plaatselijk en tijdelijk. Bij verstoring kunnen de dieren op andere percelen in het gebied terecht. De werkzaamheden zullen daarom niet tot negatieve gevolgen voor de genoemde soorten leiden.

In de aanvraag voorgestelde mitigerende maatregelen

In het bijgevoegde rapport Natuurtoets Ravenswaarden project natuurontwikkeling en milieuherstel Gelderland zijn de volgende mitigerende maatregelen beschreven:

- Effecten van verstoring op broedvogels worden voorkomen door versturende activiteiten alleen plaats te laten vinden buiten het broedseizoen. Het broedseizoen loopt globaal van maart tot half augustus.
- Werkzaamheden langs de waterkant dienen in het kader van de zorgplicht buiten het voortplantingsseizoen te worden uitgevoerd. Het voortplantingsseizoen loopt van maart tot juli.
- Op stroomdalgraslanden dient geen materieel te worden opgeslagen of met machines te worden gereden. De te beschermen delen worden in het veld fysiek gemarkeerd.

Cumulatieve effecten

In het bijgevoegde rapport Natuurtoets Ravenswaarden project natuurontwikkeling en milieuherstel Gelderland zijn geen cumulatieve effecten beschreven want de verwachting is dat er geen effecten optreden doordat er voldoende mitigerende maatregelen worden genomen.

Beoordeling van de effecten van de aanvraag op de instandhoudingsdoelstellingen

In het bijgevoegde rapport Natuurtoets Ravenswaarden project natuurontwikkeling en milieuherstel Gelderland is een natuurontwikkelingsproject in het plangebied beoordeeld en niet het aangevraagde project. Het rapport bevat onvoldoende gegevens om de onderliggende aanvraag geheel te kunnen beoordelen. De aanvullende gegevens in de vorm van de kaart met locaties paden, parkeerplaats, bebording en slagbomen en waarnemingen kwartelkoning en de zienswijze met onderbouwing van 13 december 2013 van de heer Vosseveld van Dienst Landelijk Gebied die namens aanvrager is ingediend, bevatten gezamenlijk wel voldoende gegevens om de aanvraag te beoordelen.

Habitattypen

In het plangebied komen de habitattypen H6120 Stroomdalgraslanden, H6510A Glanshaverhooilanden en H91E0A Rivierbegeleidende zachthoutooibossen voor. De paden en de parkeerplaats worden niet ter plaatse van maar wel nabij deze habitattypen aangelegd. De aanleg van de voorzieningen heeft daarom geen effecten op de habitattypen in het gebied. Het gebruik van de paden heeft ook geen effect op de habitattypen. De verwachting is dat betreding door wandelaars juist afneemt doordat de aanleg van de paden en parkeerplaats ervoor zorgt dat de wandelaars over de paden gaan lopen en niet meer overal in het gebied, zoals in de habitattypen, rondstruinen.

Habitatrichtlijnsoorten

Wij onderschrijven de beoordeling dat het gebied naar verwachting geen leefgebied vormt voor de kamsalamander en de bever. Tevens onderschrijven wij de beoordeling dat het project geen invloed heeft op de beschermde vissoorten grote modderkruiper, bittervoorn, kleine modderkruiper en rivierdonderpad omdat er geen activiteiten plaatsvinden in het water en er geen verstoring plaatsvindt welke tot in het water reikt. Er treden dus geen effecten op habitatrichtlijnsoorten op vanwege de uitvoering van het project.

Broedvogels

Het plangebied is geschikt leefgebied voor de kwartelkoning en mogelijk komt de ijsvogel er ook voor. De aanleg van het pad langs de IJssel kan mogelijk voor verstoring zorgen. Maar omdat de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd is er geen sprake van verstoring.

Het gebruik van het wandelpad langs de IJssel door wandelaars, eventueel met aangelijnde hond, zal de ijsvogel naar verwachting niet meer in zijn leefgebied verstoren dan in de huidige situatie het geval is. Naar verwachting maakt de soort met name beperkt gebruik van de open plas in het plangebied. Het pad langs de plas wordt niet aangepast. De verstoring zal daarom ook niet anders worden.

De aanleg van het wandelpad langs de IJssel zorgt mogelijk voor een aantrekkende werking op recreanten en het extra parkeren van auto's bij de aansluiting van het pad op de openbare weg. Het gebruik van het wandelpad langs de IJssel door wandelaars, eventueel met aangelijnde hond, kan de kwartelkoning in zijn leefgebied verstoren. De kwartelkoning komt in Nederland alleen in het broedseizoen voor deze soort voor van mei tot september.

De populatie van de kwartelkoning is momenteel kleiner dan het vastgestelde doel en bovendien is er een uitbreidingsdoelstelling voor de omvang van het leefgebied en een verbeterdoelstelling voor de kwaliteit van het leefgebied. Middels voorschriften 6 en 7 wordt geborgd dat verstoring niet optreedt indien de kwartelkoning in het gebied gaat broeden.

De aanleg en het gebruik van het struinp pad heeft naar verwachting geen effect op broedvogels omdat deze wordt aangelegd in het deel van het plangebied dat geen onderdeel vormt van het leefgebied van de broedvogels aalscholver, porseleinhoen, kwartelkoning, zwarte stern en ijsvogel. Aangezien het gebied opnieuw is ingericht is het mogelijk geschikt geworden als leefgebied voor de kwartelkoning. Uit voorzorg zijn voorschriften 6 en 7 daarom ook van toepassing op dit pad en zo wordt geborgd dat verstoring niet optreedt indien de kwartelkoning in het gebied gaat broeden.

De aanleg en het gebruik van de parkeerplaats heeft geen effect op broedvogels omdat deze aan de rand van het gebied wordt gerealiseerd dat geen onderdeel vormt van het leefgebied van de genoemde broedvogels.

Niet-broedvogels

Het plangebied is met name geschikt voor de niet-broedvogels kleine zwaan, kolgans en grauwe gans. Deze soorten maken van het plangebied gebruik in het winterhalfjaar. Mensen in het gebied zorgen voor verstoring van deze soorten. Het doel van het plan is juist om deze verstoring zo veel mogelijk tegen te gaan. Momenteel wordt het gehele plangebied namelijk verstoord door struinende recreanten en honden. De aanleg van het pad langs de rand van het gebied, langs de IJssel zorgt mogelijk voor een aantrekkende werking op recreanten en het extra parkeren van auto's bij de aansluiting van het pad op de openbare weg. Dit zorgt voor extra verstoring in het gebied.

Indien de open plas in het plangebied gebruikt wordt door watervogels dan wordt geen effect verwacht van de uitvoering van het project want de verstoring in dit deel van het plangebied is reeds aanwezig en zal naar verwachting niet toenemen.

Niet gebleken is dat er belangen aan de orde zijn zoals vermeld in artikel 19e, sub c, die zich verzetten met verlening van een deel van de gevraagde vergunning. De vergunning wordt verleend zoals aangevraagd en aangegeven op de tekening in bijlage 2.

Zienswijzen op het eerdere ontwerpbesluit zoals dat ter inzage heeft gelegen van 4 november 2013 tot 16 december 2013

Per e-mail van 13 december 2013 heeft de heer Vossebeld van Dienst Landelijk Gebied namens aanvrager een zienswijze ingediend. Onderstaand wordt de ingebrachte zienswijze per onderdeel beantwoord.

Zienswijze 1:

De vergunning is geweigerd voor de aanleg van een wandelpad langs de IJssel, tussen zandplas en Ravensweerdsweg. Het wandelpad is een belangrijk onderdeel van het gehele plan en aanvrager verzoekt daarom om de vergunning ook voor dit onderdeel te vergunnen. Hiertoe zijn aanvullende gegevens aangeleverd waarmee wordt aangetoond dat de aanleg van het wandelpad het leefgebied van de kwartelkoning niet verstoort. Er is aangegeven dat de aanleg van de recreatieve paden ervoor zorgt dat het probleem van illegaal struinende wandelaars door het hele gebied wordt voorkomen en ze meer kunnen worden gestuurd. Tevens zijn aanvullende verspreidingsgegevens van kwartelkoningen in het gebied aangeleverd.

In de Ravenswaarden zijn wel waarnemingen bekend van de kwartelkoning maar binnen een afstand van 300 meter zijn ze niet waargenomen. De strook langs de IJssel is ook ongeschikt als broedbiotoop voor de kwartelkoning omdat deze aan de westzijde laag ligt en veel wordt verstoord door golfslag, kanoërs en vissers en tevens overstroomt het regelmatig. Het oostelijk deel is juist hoog gelegen en verdroogt in de zomer waardoor de benodigde dekking, vegetatiestructuur en voedselaanbod ontbreken.

Door de duidelijke zonering en een duidelijke bebording kan beter handhavend worden opgetreden. Staatsbosbeheer neemt het initiatief om samen met de gemeente Lochem, wildbeheereenheid en visvereniging afspraken te maken over de handhaving. Door de gezamenlijke aanpak wordt de effectiviteit van de handhaving vergroot.

Er wordt voorkomen dat er auto's worden geparkeerd bij de ingang van het wandel/fietspad aan de Ravensweerdseweg door een slagboom te plaatsen zodat auto's geen extra parkeermogelijkheid wordt geboden ten opzichte van de huidige situatie.

In de kern-/rustzone van het gebied worden in totaal 2,5 ha aan stroken van 5 m breed ontwikkelt als extensief beheerde kruidenrijke zomen langs heggen en perceelgrenzen, Hierdoor krijgt het gebied extra beschutting en voedselplekken die interessant zijn voor kwartelkoningen.

Reactie op zienswijze 1:

Wij zijn van mening dat de aanvullende gegevens die zijn verstrekt met de zienswijze aanleiding geven om het besluit aan te passen. Wij kunnen ons vinden in de conclusie dat er geen effecten optreden op de broedvogels waaronder Kwartelkoning en de niet-broedvogels waaronder Kleine zwaan, Kolgans en Grauwe gans. Het gebied wordt goed gezoned waarbij recreanten worden weg gehouden uit de kerngebieden van de Kwartelkoning. Hiermee is er minder reden voor recreanten om dwars door het gebied te gaan struinen. Daarnaast wordt het mogelijk om beter te handhaven doordat duidelijker wordt wat gewenst gedrag is en wat niet. Daarmee zullen er geen effecten optreden op de broedvogels waaronder kwartelkoning en de niet-broedvogels waaronder kleine zwaan, kolgans en grauwe gans.

Per e-mail van 13 december 2013 hebben de heer Steging en mevrouw van Baaren te Gorssel een zienswijze ingediend. Onderstaand wordt de ingebrachte zienswijze per onderdeel beantwoord.

Zienswijze 2a:

Het project moet de recreatie structureren en sturen door paden, afrasteringen en het plaatsen van verbods- en informatieborden zodat recreanten niet langer door het gehele gebied zullen zwerven (en hierdoor begroeiing vernielen en fauna verstoren) en auto's bij de IJssel worden geweerd. Wij zijn van mening dat het aanleggen van parkeerplaats en paden een aanzuigende werking zal hebben en zorgen voor een toename van gemotoriseerd verkeer, bezoekers en honden (al dan niet aangelijnd). Het weren van auto's bij de IJssel zou meer gebaat zijn bij het aanleggen van fietsenrekken. Bovendien gaat het plan uit van een ideale (volgens ons niet bestaande) natuurminnende doelgroep die zich iets aantrekt van borden en afrasteringen. In de huidige situatie al negeren recreanten borden (of halen ze weg), en maken ze afrasteringen open of kapot om zo snel mogelijk per auto bij de IJssel te komen of hun eigen route te lopen. Wij zien echt niet hoe je, door een dergelijk kwetsbaar gebied nog toegankelijker te maken, het beter zou kunnen beschermen. En handhaving is nu gewoon mogelijk: er zijn openbare wegen (Ravensweerdsweg, Bruggenweerdsdijk, Schonekolksweg en een pad langs het Zandgat) waar men kan fietsen en/of wandelen. De rest is particulier terrein of in handen van SBB, DLG en (nog) niet toegankelijk.

Ook loslopende honden zijn nu niet toegestaan en al helemaal niet in de percelen. Dit wordt nu niet of onvoldoende gecontroleerd, waarschijnlijk vanwege de personele en budgettaire situatie bij SBB, de gemeente en de politie. Wellicht heeft het ook geen prioriteit (en gaat dat dan in de toekomst wel veranderen?). Door verschillende paden over perceelsgrenzen heen aan te leggen zal de onduidelijkheid over de status (particulier eigendom versus vrij toegankelijk, honden wel/niet toegestaan) van de percelen alleen maar groter worden.

Uit de aanvraag blijkt dat er zelfs al rekening wordt gehouden met effecten van verstoring (en dan toch een dergelijk plan doorzetten!). Door paden periodiek af te sluiten zou dit ondervangen kunnen worden. Hierbij gaat men ervan uit dat mensen gevolg geven aan een bord en zullen omkeren. Wij menen hierboven afdoende te hebben geschetst dat dat slechts een idee is en niet de werkelijkheid: reeds nu lijken recreanten vrije toegang als een gewoonterecht te beschouwen, laat staan wanneer ze eenmaal gewend zijn aan een bepaalde route. Wandelaars met honden willen eigenlijk maar een ding: een stukje lopen en de hond uitlaten zonder de poep te hoeven opruimen. Dat zullen ze blijven doen zoals ze het gewend zijn. Dit geldt zeker voor de hondenuitlaatservices die hier actief zijn: busje open, honden eruit en rennen maar.

Reactie op zienswijze 2a:

Momenteel vindt er veel verstoring plaats van het gehele gebied door recreanten die het gehele gebied betreden, al dan niet vergezeld van een hond. Het plangebied is geschikt leefgebied voor de kwartelkoning. Verstoring door recreanten met of zonder hond zorgt ervoor dat het plangebied minder geschikt is voor kwartelkoningen. Door de uitvoering van de maatregelen in het plangebied wordt ervoor gezorgd dat het gebruik van delen van het plangebied door recreanten met of zonder hond beter wordt geconcentreerd. Zo wordt de verstoring meer gezoneerd langs de paden en blijven er grotere delen van het gebied ongestoord en daarmee beter geschikt voor de kwartelkoning.

Zienswijze 2b:

Heel recent (2012) is er door SBB, DLG en Vogelbescherming Nederland een plas/drasgebied aangelegd ten noorden van het Zandgat. Dit gebied vormt van nature de habitat van de kwartelkoning, een vogelsoort van de derde categorie (volgens de Vogelrichtlijn). En juist daarlangs komt het struinp pad te lopen. Dit struinp pad zal niet worden afgezet en zal verboden zijn voor honden. Spijtig genoeg betreft het hier net zo'n terrein dat hondeneigenaren momenteel zo graag betreden.

We vinden het wrang dat dit slecht doordachte ontwerp wordt gepresenteerd als een natuurbeschermingsmaatregel. Algemeen bekend is dat SBB voor een deel van haar budget afhankelijk is van de landelijke overheid en aan een doelstelling (openstelling) moet voldoen: dat is hier dus ook het geval. Bovendien is de opdrachtgever van dit project dezelfde partij die over de vergunningverlening gaat, namelijk de Provincie Gelderland. Maar goed: de officiële doelstelling van dit project is veelzeggend (en een weggevertje): recreatieve *ontsluiting* in plaats van bijvoorbeeld structurering of begrenzing.

Reactie op zienswijze 2b:

Het is bekend dat de kwartelkoning langs de IJssel merendeels voorkomt op terreinen die in eigendom / beheer zijn van Staatsbosbeheer. De inrichting en het beheer van de terreinen is van belang om geschikt leefgebied te vormen voor de kwartelkoning. Staatsbosbeheer spant zich ook in om gebieden nog geschikter te maken voor de kwartelkoning. De percelen waar het struinp pad komt te liggen zijn inderdaad opnieuw ingericht en daarmee naar verwachting geschikter voor de kwartelkoning. Het is bekend dat het voorkomen van de kwartelkoning sterk verschilt van jaar tot jaar en de verspreiding over de verschillende gebieden varieert ook.

Daarnaast is de soort gemakkelijk te signaleren want de roep van de mannetjes is goed hoorbaar. Een goede maatregel om de soort niet te verstoren is daarom om paden in een gebied af te sluiten zodra de soort er is gesignaleerd. Het struinpad wordt derhalve afgesloten voor recreanten zodra de kwartelkoning is gesignaleerd.

Zienswijze 2c:

In het ontwerpbesluit is het bestemmingsplan buitengebied van de gemeente Lochem niet opgenomen in de lijst van stukken die voor de beoordeling van de aanvraag zijn geraadpleegd. In het bestemmingsplan (www.ruimtelijkeplannen.nl) menen wij punten aan te treffen die vergunningverlening onmogelijk maken.

Reactie op zienswijze 2c:

Bij het beoordeling van een aanvraag op basis van de Natuurbeschermingswet wordt het beoordelingskader gevormd door de Natuurbeschermingswet 1998. Het afgeven van de Natuurbeschermingswetvergunning ontslaat de initiatiefnemer niet van andere verplichtingen die volgen uit andere wetten. Er is niet beoordeeld of het plan kan worden uitgevoerd op basis van het bestemmingsplan en of er nog andere vergunningen of ontheffingen noodzakelijk zijn. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor het regelen van deze zaken voordat het plan wordt uitgevoerd.

Zienswijze 2d:

Wij exploiteren een melkveebedrijf en hebben verschillende percelen in voornoemde uiterwaarden liggen. De aan te leggen parkeerplaats komt op ongeveer 400 meter afstand van een van onze percelen te liggen, tevens grenst een deel van het geplande pad aan een perceel van ons en zal slechts gescheiden zijn door een haag (en de afrastering). Voor deze percelen geldt nu dat ze moeten dienen als rust- en foerageergebied voor ganzen, waarvoor wij ook een beheersvergoeding ontvangen. Door dit plan zal van deze functie niets overblijven (verstoring door auto's, wandelaars en honden). En als men een en ander wil voorkomen, komt dat neer op het afsluiten van het pad voor een periode van in totaal ruim negen maanden (1 november - 28 februari: rustperiode ganzen, maart – half augustus: broedseizoen inheemse vogelsoorten). Je kunt je dan toch echt afvragen of een dergelijk pad rendabel is. Gelet op het huidige autoverkeer lijkt een parkeerplaats voor zeven auto's meer symbolisch en als een uitnodiging te werken: die is zo vol en vervolgens zal men zal de auto ergens in de buurt ervan in de berm parkeren. Dit is zeer onwenselijk gezien de breedte van de weg en het frequent gebruik door landbouwverkeer. In de huidige situatie is er al sprake van aanzienlijke overlast en schade door recreanten: ongeoorloofd betreden van percelen, achterlaten van afval, vernielen/open laten staan van afrasteringen (vee los). Honden zorgen voor economische schade doordat via hun uitwerpselen de Neospora-parasiet verspreid wordt. Deze parasiet veroorzaakt het verwerpen van kalveren. Om die reden hebben wij zelf geen hond. Onze ervaring met handhaven op deze punten is negatief en tot op heden heeft geen enkel overleg met welke partij dan ook ons kunnen gerust stellen. De toezegging van SBB dat maatregelen ter openstelling teruggedraaid worden bij gebleken herhaaldelijke overtreding gaat voorbij aan het feit dat recreanten dan inmiddels aan een nieuwe, ruimere situatie gewend zijn. Al jaren horen wij dat budgetten van gemeente en SBB beperkt zijn. Het lijkt zeer onlogisch en ongeloofwaardig dat daar nu, met alle schaalvergroting, terugtrekkende overheid en bezuinigingen, voor langere tijd verandering in komt. De gemeente Lochem wordt ook verantwoordelijk voor onderhoud. Tot op heden lijkt echter een bijdrage van 500 euro aan jaarlijks onderhoud van de Bruggenweerdsluis bijna onoverkomelijk te zijn. Realiseert men zich wel dat het gebied twee maal per jaar overstroomt en afrasteringen schoongemaakt, hersteld of geheel vervangen moeten worden?

Reactie op zienswijze 2d:

Het gebied is inderdaad geschikt als foerageergebied voor ganzen. In de huidige situatie vindt er echter al verstoring plaats door recreanten. Het doel van het plan is om het gebied goed te zoneren waarbij recreanten beter kunnen worden gestuurd over de paden. Hiermee is er minder reden voor recreanten om dwars door het gebied te gaan struinen en worden ganzen minder verstoord. Daarnaast wordt het mogelijk om beter te handhaven doordat duidelijker wordt wat gewenst gedrag is en wat niet. Daarmee zullen er geen effecten optreden op de niet-broedvogels waaronder kleine zwaan, kolgans en grauwe gans. Dit wordt geborgd middels voorschriften 6 en 7 waarin is aangegeven op welke locaties welke borden moeten worden geplaatst. Daarnaast neemt Staatsbosbeheer het initiatief om samen met de gemeente Lochem, wildbeheereenheid en visvereniging afspraken te maken over de handhaving. Door de gezamenlijke aanpak wordt de effectiviteit van de handhaving ten opzichte van de huidige situatie vergroot.

Zienswijze op gewijzigd ontwerpbesluit dat ter inzage heeft gelegen van 25 maart 2014 tot 6 mei 2014

Per e-mail van 5 mei 2014 hebben de heer Steging en mevrouw van Baaren te Gorssel een zienswijze ingediend. Onderstaand wordt de ingebrachte zienswijze beantwoord.

Samenvatting zienswijze

1. Zienswijze 2a,b,c en d op eerste versie van ontwerpbesluit blijft onverkort gelden wat ons betreft.
2. Onvoldoende capaciteit en vertrouwen in de handhaving van Staatsbosbeheer en gemeente. De verantwoordelijkheid voor handhaving wordt door geen enkele betrokken partij genomen en zelfs doorgeschoven naar de burger.
3. Er is wel degelijk sprake van toenemende verstoring, namelijk door de aanleg van het pad langs ons perceel, het deel waarvoor eerder geen vergunning is verleend. Dit is een feite een uitbreiding van de route die tot op heden door recreanten gevolgd wordt.
4. Mogelijke verstoring op meerdere vogelsoorten dan in de vergunning aangegeven (bijvoorbeeld Kievit en schollekster) en zoogdieren als hazen en reeën.

Reactie op zienswijze

1. Zie voor de inhoudelijke reactie op eerder ingediende zienswijze 2a, b, c en d bovenstaande tekst. Onze uitgangspunten zijn niet gewijzigd ten opzichte van deze zienswijze.
2. Om de goede handhaving te garanderen wordt een aanvullend vergunningvoorschrift opgenomen (zie voorschrift 11 en 12) m.b.t. tot het opstellen en evalueren van de Handhaving op de openstelling en voorschriften van deze vergunning.
3. In de huidige situatie vindt al verstoring plaats door recreanten. Het doel van het plan is om het gebied goed te zoneren waarbij recreanten beter kunnen worden gestuurd over de paden zodat er uiteindelijk minder verstoring plaatsvindt.
4. Het plan leidt tot een vermindering van de verstoring zodat mogelijke verstoring feitelijk niet aan de orde is. In deze Natuurbeschermingswetvergunning worden de effecten op de doelsoorten beoordeeld waarvoor het Natura 2000-gebied is aangewezen. De verstoring op andere soorten dan deze doelsoorten wordt door de Flora- en Faunawet geregeld.

Overig

Naast de aanpassingen van de voorschriften op basis van de zienswijzen, worden er nog twee aanpassingen in de voorschriften opgenomen.

In voorschrift 1 wordt april aangepast in mei want kwartelkoningen komen pas in mei in ons land aan en niet in april. Dit betreft een verschrijving die is hersteld.

In voorschrift 8 wordt de datum van 1 oktober 2015 aangepast in 1 mei 2017. Deze aanpassing wordt doorgevoerd omdat de procedure tot het verlenen van de vergunning langer duurt dan in eerste instantie was voorzien.

Conclusie

Wij hebben op basis van de ecologische beoordeling in samenhang met de aanvullende gegevens de zekerheid verkregen dat de aangevraagde activiteit niet leidt tot significante effecten op de instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied Rijntakken. Nu tevens de belangen zoals vermeld in artikel 19 e sub c Nbw 1998 niet aan de orde zijn, kan de vergunning worden verleend.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Gelderland:
Gelet op artikelen 16, 43 en 19d en 19e van de Nbw 1998;

HEBBEN BESLOTEN

Dienst Landelijk Gebied een vergunning conform de beschrijving in de aanvraag te **verlenen**.
Aan de vergunning worden de volgende voorschriften verbonden:

- 1 Het project wordt uitgevoerd in de periode van oktober tot mei, buiten het broedseizoen van de kwartelkoning.
- 2 Twee weken voor aanvang van de werkzaamheden moet melding worden gedaan bij de Provincie Gelderland, via emailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer van dit besluit.
- 3 Werkzaamheden mogen slechts worden uitgevoerd tussen zonsopgang en zonsondergang volgens tijden van zonsopkomst en –ondergang van het KNMI.
- 4 Binnen twee weken na realisering van de activiteit/het project dient een gereedmelding te worden gedaan aan de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer van dit besluit.
- 5 Tijdens de werkzaamheden mag niet ter plaatse van habitattypen worden gewerkt en er mag geen materiaal en materieel worden geplaatst ter plaatse van habitattypen.
- 6 De werkzaamheden moeten uitgevoerd worden zoals is aangegeven op de kaart in bijlage 2.
- 7 De (nieuw aan te leggen) paden worden uitsluitend gebruikt als wandelpad. Toegang is alleen toegestaan op de paden.
- 8 Toegang door honden is niet toegestaan op het struinp pad, dit dient middels bebording te zijn aangegeven. Honden dienen aangelijnd te zijn op alle overige genoemde wandelpaden, dit dient middels bebording te zijn aangegeven.
- 9 Het struinp pad en het wandelpad dienen te worden afgesloten vanaf het moment dat de Kwartelkoning binnen de verstoringsgrens is gesignaleerd tot september (zie kaart in bijlage 2).

- 10 Middels bebording dient de openstelling te worden aangegeven, dit betreft:
- a. Honden zijn niet toegestaan op het struinp pad en dienen te allen tijde aangelijnd te zijn.
 - b. Toegang is alleen toegestaan op de paden.
 - c. Toegang op de paden is alleen toegestaan voor wandelaars tussen zonsopkomst en zonsondergang.
- 11 Staatsbosbeheer dient zorg te dragen voor de handhaving van de openstellingsregels:
- a. Voor openstelling van de paden dient een, door alle betrokken partijen ondertekend, handhavingsplan te worden opgesteld met daarin aangegeven de afspraken die gemaakt zijn met betrokken handhavers waaronder in ieder geval de gemeente en Staatsbosbeheer en door wie en hoe vaak controles worden uitgevoerd.
 - b. Uiterlijk 1 november 2014 dient dit handhavingsplan te worden toegezonden aan post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer van dit besluit.
 - c. Na drie jaar dient er een evaluatie van de handhaving plaats te vinden waarin in ieder geval is opgenomen de geconstateerde overtredingen, een inschatting van het nalevingsgedrag, de locaties van de roepende mannetjes van de Kwartelkoning en de frequentie en duur van eventuele afsluiting van de paden. Deze evaluatie dient uiterlijk 1 november 2017 te worden toegezonden aan Gedeputeerde Staten van Gelderland onder vermelding van zaaknummer 2013-010011. Indien de evaluatie daartoe aanleiding geeft kunnen Gedeputeerde Staten nadere voorschriften stellen.

Zienschwijzen

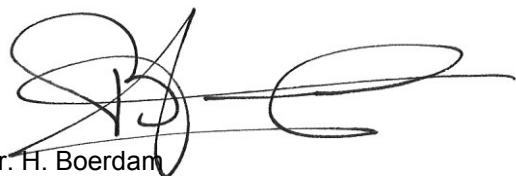
Gedurende de periode van terinzagelegging kunnen belanghebbenden schriftelijk of mondeling zienschwijzen over het ontwerpbesluit naar voren brengen. Ingediende zienschwijzen worden met het uiteindelijke besluit en de bijbehorende stukken ter inzage gelegd.

Schriftelijke zienschwijzen kunnen worden gericht aan Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem, of aan post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer dat op de eerste bladzijde van het ontwerpbesluit staat vermeld. Voor een mondelinge zienschwijze of toelichting over het ontwerpbesluit kan contact worden opgenomen met het Provincieloket (telefoonnummer (026) 359 99 99).

Wij maken u erop attent dat alleen beroep tegen het uiteindelijke besluit kan worden ingediend als de indiener ook een zienschwijze heeft ingebracht tegen het ontwerpbesluit en men belanghebbende is.

De periode van terinzagelegging staat vermeld op de kennisgeving welke wordt toegezonden met dit ontwerpbesluit en is in te zien via internet: www.gelderland.nl>actueel>bekendmakingen.

Hoogachtend,
namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'H' followed by a long horizontal stroke and a small loop at the end.

mr. H. Boerdam
teammanager Vergunningverlening

bijlagen:

- Bijlage 1: Instandhoudingsdoelstellingen
- Bijlage 2: Kaart met locatie werkzaamheden
- Bijlage 3: Kaart met locaties habitattypen

BIJLAGE 1

Instandhoudingsdoelstellingen van het voor deze aanvraag relevante Natura 2000-gebied

Rijntakken

Bij besluit van 29 april 2014 zijn de Vogelrichtlijngebieden IJssel, Neder-Rijn, Gelderse Poort en Waal en de daarin gelegen Habitatrichtlijngebieden IJsseluiterswaarden, Amerongse Bovenpolder, Gelderse Poort en Rijswaard en Kil van Hurwenen samengevoegd tot één Natura 2000-gebied: Rijntakken.

De Rijntakken is op 24 maart 2000 (Stcrt. 2000, nr. 65) als vier afzonderlijke speciale beschermingszones onder de Vogelrichtlijn aangewezen: IJssel, Neder-Rijn, Waal en Gelderse Poort.

De Rijntakken is op 20 mei 2003 als vier afzonderlijke gebieden aangemeld als Habitatrichtlijngebied. Op 7 december 2004 heeft de Europese Commissie deze gebieden geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio.

Ingevolge artikel 60a, vijfde lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 is de status van de hieronder aangegeven beschermde natuurmonumenten, voor zover gelegen in eerder aangewezen Vogelrichtlijngebieden, op 1 oktober 2005 vervallen.

- IJsseluiterswaarden, aangewezen 8 augustus 1995 (N-95-6038; Stcrt. 1995, 166);
- De Oude Waal I, aangewezen 16 maart 1983 (NLB/GS/GA-121; Stcrt. 1983, 55);
- Weide Oude Rijnstrangengebied, aangewezen 18 april 1979 (NLB/N 35262; Stcrt. 1979).
- Kil van Hurwenen, aangewezen 26 juni 1973 (8532; Stcrt. 1973, 129).

Ingevolge artikel 15a, tweede lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 is de status van het deel van het beschermd natuurmonument IJsseluiterswaarden dat geen onderdeel was van het eerder aangewezen Vogelrichtlijngebied, door de aanwijzing van het Natura 2000-gebied Rijntakken vervallen.

Algemene doelen (aanwijzingsbesluit Rijntakken)

Behoud en indien van toepassing herstel van:

- de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van Natura 2000 zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie;
- de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie, die zijn opgenomen in bijlage I of bijlage II van de Habitatrichtlijn. Dit behelst de benodigde bijdrage van het gebied aan het streven naar een op landelijk niveau gunstige staat van instandhouding voor de habitattypen en de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied, inclusief de samenhang van de structuur en functies van de habitattypen en van de soorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- de op het gebied van toepassing zijnde ecologische vereisten van de habitattypen en soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Instandhoudingsdoelstellingen die alleen van toepassing zijn op de delen die naast vogelrichtlijngebied tevens als habitatrichtlijngebied zijn aangewezen.

Tabel 1 Instandhoudingsdoelstellingen (Bron: aanwijzingsbesluit Rijntakken)

(= behoudoedstelling; > ontwikkeldoelstelling; =<) behoudoedstelling maar achteruitgang toegestaan ten gunste van specifieke ontwikkeldoelstelling)

Habitattypen	Doelstelling verspreiding	Doelstelling oppervlakte	Doelstelling kwaliteit
H3150 Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	=	>	>
H3260B Rivieren met waterplanten	=	>	=
H3270 Slikkige rivieroeveren	=	>	>
H6120 Stroomdalgraslanden ¹	=	>	>
H6430A Ruigten en zomen, nat zoet, laag-dynamisch	=	=	=
H6430C Ruigten en zomen, droog	=	=	=
H6510A Glanshaverhooilanden	=	>	>
H6510B Vossenstaartgraslanden	=	>	>
H91E0A Rivierbegeleidende zachthout-Ooibossen	=	=	>
H91E0B Rivierbegeleidende essen-iepenbossen	=	=	>
H91F0 Droge hardhoutooibossen	=	>	>

¹Prioritair habitatype

Soorten	Doelstelling verspreiding leefgebied	Doelstelling omvang leefgebied	Doelstelling kwaliteit leefgebied	Doelstelling populatie
H1095 Zeeprik	=	>	>	>
H1099 Rivierprik	=	>	>	>
H1102 Elft	=	=	=	>
H1106 Zalm	=	=	=	>
H1134 Bittervoorn	=	=	=	=
H1145 Grote modderkruiper	>	>	>	>
H1149 Kleine modderkruiper	=	=	=	=
H1163 Rivierdonderpad	=	=	=	=
H1166 Kamsalamander	>	>	>	>
H1318 Meervleermuis	=	=	=	=
H1337 Bever	=	=	=	>

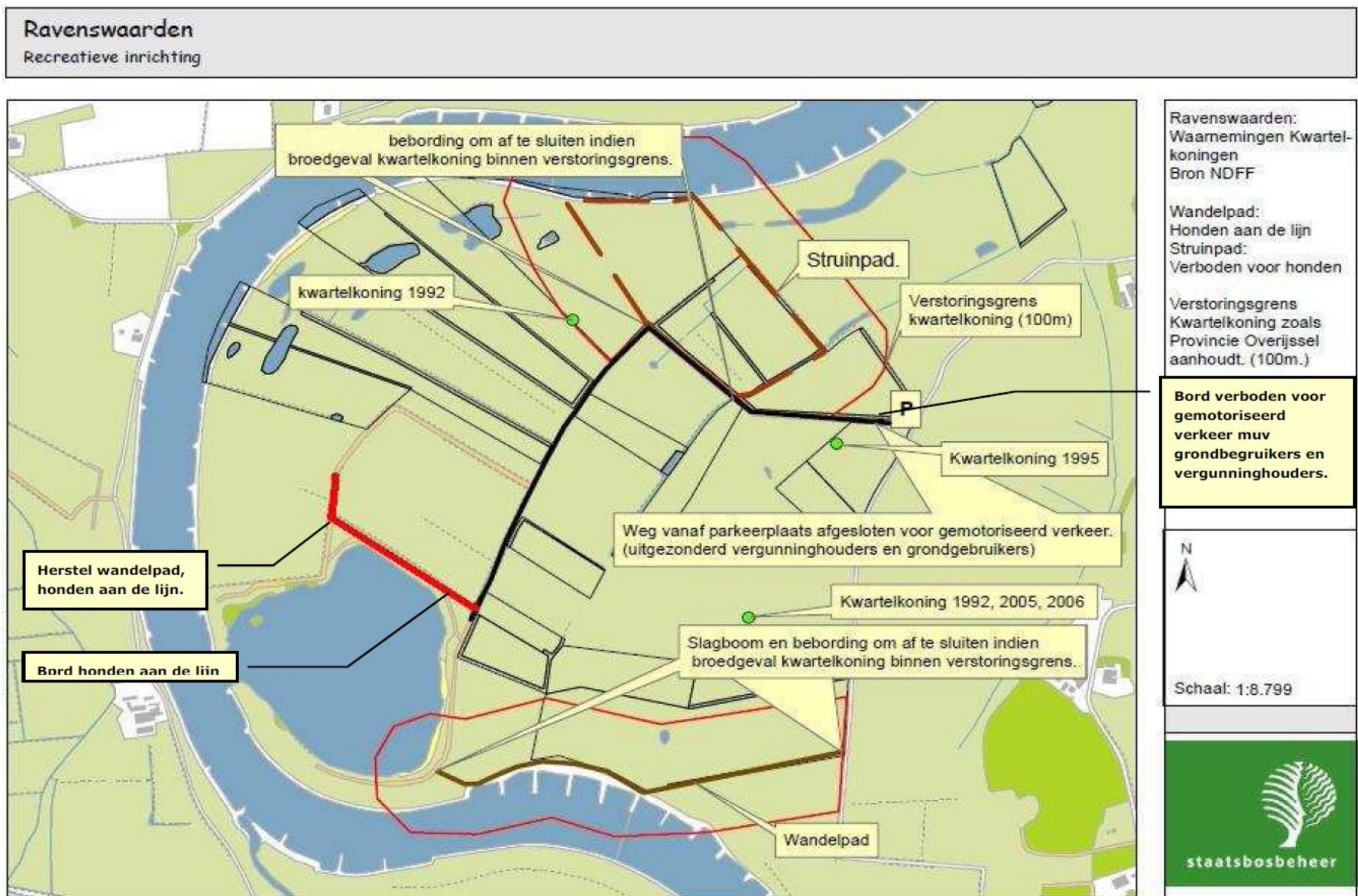
Instandhoudingsdoelen die op het gehele gebied van toepassing zijn.

Broedvogels	<i>Doelstelling verspreiding leefgebied</i>	<i>Doelstelling omvang leefgebied</i>	<i>Doelstelling kwaliteit leefgebied</i>	<i>Omvang populatie van "x" paren</i>
A004 Dodaars		=	=	45
A017 Aalscholver		=	=	660
A021 Roerdomp		>	>	20
A022 Woudaap		>	>	20
A119 Porseleinhoen		>	>	40
A122 Kwartelkoning		>	>	160
A153 Watersnip		=	=	17
A197 Zwarte stern		>	>	240
A229 IJsvogel		=	=	25
A249 Oeverzwaluw		=	=	680
A272 Blauwborst		=	=	95
A298 Grote karekiet		>	>	70
Niet-broedvogels	<i>Doelstelling verspreiding leefgebied</i>	<i>Doelstelling omvang leefgebied</i>	<i>Doelstelling kwaliteit leefgebied</i>	<i>Seizoensge- middelde van "x" vogels</i>
A005 Fuut		=	=	570
A017 Aalscholver		=	=	1300
A037 Kleine zwaan		=	=	100
A038 Wilde zwaan		=	=	30
A039 Toendrarietgans	=	=($<$)	=	2800
A041 Kolgans	=	=($<$)	=	10.600
A043 Grauwe gans	=	=($<$)	=	22.000
A045 Brandgans	=	=($<$)	=	5.200
A048 Bergeend		=	=	120
A050 Smient	=	=($<$)	=	17.900
A051 Krakeend		=	=	340
A052 Wintertaling		=	=	1.100
A053 Wilde eend		=	=	6.100
A054 Pijlstaart		=	=	130
A056 Slobeend		=	=	400
A059 Tafeleend		=	=	990
A061 Kuifeend		=	=	2.300
A068 Nonnetje		=	=	40
A125 Meerkoet		=	=	8.100
A130 Scholekster		=	=	340
A140 Goudplevier		=	=	140
A142 Kievit		=	=	8.100
A151 Kemphaan		=	=	1.000 ²
A156 Grutto		=	=	690
A160 Wulp		=	=	850
A162 Tureluur		=	=	65

²Betreft seizoensmaximum

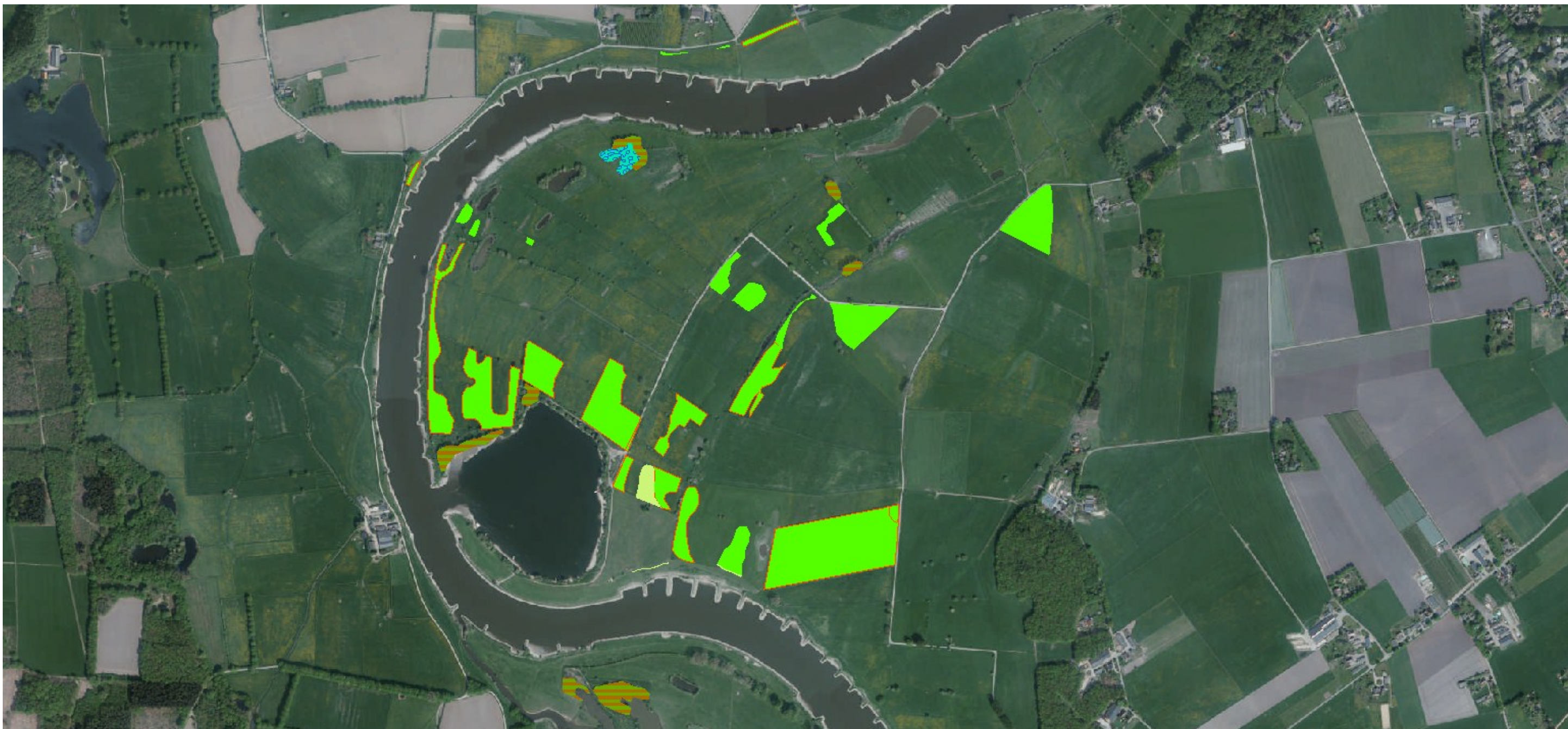
BIJLAGE 2

Kaart met locatie werkzaamheden

BIJLAGE 3

Kaart met locaties habitattypen

Legenda

- H3150, Meren met krabbenscheer en...
- H6510A, Glanshaver- en...
- H91E0A, Vochtige alluviale bossen...